Reactie op adviezen adviescommissie op het ontwerp Omgevingsvisie gemeente Nijmegen

24 juni 2025

Inhoudsopgave

Inleiding **4**

Reactie op adviezen adviescommissies **5**

Inleiding

Adviezen adviescommissies

Het college van b&w heeft de verschillende Nijmeegse adviescommissie gevraagd om advies uit te brengen op het ontwerp: ‘Omgevingsvisie gemeente Nijmegen’. Nijmegen heeft een aantal adviescommissies die het college van burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd adviseren over het gemeentelijk beleid. Door deze adviezen krijgt het gemeentebestuur meer zicht op leven en welzijn van bijvoorbeeld ouderen, gehandicapten, mensen met een migratieachtergrond.

Overzicht adviezen adviescommissies		
Nummer	**Naam**	**Datum**
1	Jeugd-, maatschappelijke opvang en gehandicaptenbeleid	13 mei 2025
2	Seniorenraad	13 mei 2025
3	RegenboogRaad	14 mei 2025
4	Kleurrijk Samenleven Nijmegen	15 mei 2025

Reactie op adviezen adviescommissies

1. Jeugd-, Maatschappelijke opvang & Gehandicaptenbeleid			
Datum	**Trefwoorden**	**Adviezen**	**Reactie college**
13 mei 2025	Definitie middenberoepen	Geef een duidelijke omschrijving van wat u onder ‘middenberoepen’ verstaat. Overweeg ook een toelichting op de verhouding tussen opleiding, beroep en inkomen in het licht van de lokale arbeidsmarkt.	**We hebben een omschrijving van middenberoepen opgenomen in de tekst bij paragraaf 1.4.5** ***'Middenberoepen zijn routinematige dienstenberoepen (administratief, verkoop, zorg), kleine werkgevers, zelfstandigen, boeren, voormannen en hooggeschoolde handarbeid.'*** Deze definitie wordt gehanteerd bij een onderzoek van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) en is gebruikt door Platform 31 in een studie voor Nijmegen.
	Definitie kwetsbare positie	Licht toe wat u onder een ‘kwetsbare positie’ verstaat en waarop deze verwachting is gebaseerd. Is de toename een gevolg van bevolkingsgroei, vergrijzing of andere sociaaleconomische trends?	**We hebben een toelichting op 'kwetsbare positie' en de verwachte toename van kwetsbare inwoners opgenomen in de tekst bij paragraaf 1.4.5.** ***Inwoners in een kwetsbare positie ervaren tijdelijk of langdurig beperkingen in hun zelfredzaamheid of deelname aan de samenleving. Dit kan het gevolg zijn van***

			fysieke, mentale, sociale of financiële problemen. Door een samenspel van maatschappelijke, demografische en economische ontwikkelingen groeit het aantal kwetsbare inwoners. Denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing, de toename van psychische klachten en bestaansonzekerheid, en het afnemende sociale vangnet. Tegelijkertijd wordt er steeds meer van mensen gevraagd op het gebied van zelfredzaamheid en participatie – een verwachting waar niet iedereen in mee kan komen. Definities worden gehanteerd door het SCP.
	Aandacht voor speelomgevingen en speelvoorzieningen	Geef in de Omgevingsvisie explicieter aandacht aan het belang van veilige speelomgevingen en voldoende speelvoorzieningen voor kinderen.	**Het college vindt het belangrijk dat er voldoende aandacht is voor het belang van veilige en voldoende speelvoorzieningen van kinderen. We laten dit explicieter terugkomen in de omgevingsvisie en nemen de volgende tekst op bij 4.3.2 : 'We vinden speel- en ontmoetruimte belangrijk voor de gezondheid en welzijn van kinderen, maar ook voor het leefklimaat van de buurt. Het gaat daarbij zowel om ingerichte speel- en sportplekken als om bespeelbare openbare ruimte. Immers, kinderen spelen overal. Veilige goed begaande routes naar speelplekken zorgen ervoor dat kinderen eerder zelfstandig op pad gaan en ouderen en bewoners met een beperking deze plekken goed kunnen bereiken.**

			Met het BOSS-kader en uitvoeringsprogramma geven we concreet invulling aan deze ambitie.'
	Ruimte voor ontmoeten jongeren	Wij pleiten ervoor om in de Omgevingsvisie expliciet de noodzaak op te nemen van voorzieningen waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, in alle stadsdelen en in iedere wijk, zo mogelijk met een vorm van ondersteuning.	**Het college vindt het belangrijk dat er in iedere wijk genoeg ruimte is voor jongeren om elkaar te kunnen ontmoeten. We laten dit explicieter in de tekst terugkomen.** **We nemen bij 4.3.5.2 de volgende tekst op: 'Ook jongeren hebben recht op plekken in de openbare ruimte. Het is van belang dat er voldoende plekken zijn voor jongeren om samen buiten te komen.'**
	Inwoners met een beperking	Veranker expliciet in de Omgevingsvisie dat de gemeente rekening houdt met de uiteenlopende behoeften van inwoners met een beperking. Faciliteer buurten waarin iedereen zich welkom voelt – ook mensen met psychosociale of verstandelijke beperkingen.	**Het college vindt het belangrijk dat er extra aandacht is voor kwetsbare groepen, waaronder inwoners met een psychosociale of verstandelijke beperking. We benoemen expliciet dat we extra aandacht hebben voor deze inwoners in het hoofdstuk 'Sociale en gezonde stad' (onderdeel 4.3.5).**
	Maatschappelijke opvang	Benoem in de visie de uitgangspunten van de Wonen Eerst-aanpak. Zorg dat ondersteuning in kwetsbare wijken laagdrempelig en fysiek zichtbaar aanwezig is, bijvoorbeeld via jongerencentra, steunpunten of locaties met inzet van ervaringsdeskundigen.	We nemen dit advies niet over. Op termijn, bij een actualisatie is misschien wenselijk om te benoemen, maar we kunnen er nog niks over zeggen omdat er nog geen (hernieuwde) visie is op de wonen eerst aanpak (housing

			first). Deze komt naar verwachting in oktober/november 2025 in de raad, dus er is nog geen bestuurlijk akkoord.
	Kwetsbare groepen zoals ongedocumenteerde mensen, bewoners van de voorzieningen voor asielzoekers in Nijmegen, en statushouders	Noem deze groepen expliciet in de visie, als erkenning van hun aanwezigheid en kwetsbaarheid, en als signaal dat zij worden meegenomen in beleid en ruimtelijke planning.	Er zijn meerdere kwetsbare groepen in onze stad. Ook de genoemde groepen zijn hier onderdeel van. Op het moment dat we expliciet groepen benoemen doen we mogelijk anderen mensen tekort. Het gaat er in het algemeen om dat we ons bewust zijn van deze mensen en hun kwetsbaarheid en dat iedereen mee moet kunnen komen. En bovenal dat ook deze kwetsbare mensen in onze stad een plek hebben en meegenomen met de planontwikkelingen.
	Visie en samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen	Neem de Visie en samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen expliciet op in de Omgevingsvisie, net als de Groene Metropoolregio, om het regionale perspectief volledig te maken.	**We hebben de tekst over het regionale perspectief aangevuld met informatie over de samenwerking in het Rijk van Nijmegen inclusief verwijzing naar de Visie en samenwerkingsagenda.**

2. Seniorenraad Nijmegen			
Datum	**Trefwoorden**	**Advies**	**Reactie college**
13 mei 2025	Winkelsteeg	Kies voor de Winkelsteeg in de volgende fases voor hoogwaardige, kwalitatieve appartementen in de nieuwbouw. We zien in Nijmegen -Noord dat de toevoeging van appartementen verhuisbewegingen op gang brengen van mensen die hun eigen wijk verlaten voor een heel nieuwe wijken en daarmee eengezinswoningen vrijmaken.	Net als in Nijmegen Noord kiezen we in Winkelsteeg ook voor de toevoeging van hoogwaardige appartementen die voldoen aan alle nieuwbouweisen van het BBL met alle regels voor veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en duurzaamheid. Daarbij zetten we ook in op de levensloopbestendigheid van de woningen en het langer thuis blijven wonen. Met de toevoeging van appartementen

			spelen we in op de woonbehoefte en brengen we ook doorstroming op gang.
	Ontmoetingsplekken bij nieuwbouw	Zorg bij wijken met veel nieuwbouw voor plekken met horeca voor overdag en avond en andere ontmoetingsmogelijkheden	Het college is het met de Seniorenraad eens dat ruimte moet zijn voor ontmoetingsplekken. Daarom is in de omgevingsvisie bij de verschillende stadskarakters en de uitwerkingen per stadsdeel aandacht gegeven aan ruimte voor ontmoeting.
	Participatie	Betrek burgers actief bij de uitvoering. Participatie is belangrijk omdat senioren vaak veel kennis hebben over hun woning en hun omgeving, de wijk. Ouderen van 80+ zouden naar onze mening direct en indirect betrokken moeten worden gezien de afhankelijkheid van hun woning en woonomgeving en hun specifieke behoefte.	Het college is het met de Seniorenraad eens dat senioren, evenals andere doelgroepen, direct en indirect betrokken moeten worden bij de uitvoering van de omgevingsvisie. Om zo de leef- en beleefwereld van deze groepen goed mee te kunnen nemen en beleid aan te laten sluiten bij de werkelijke behoeften van de inwoners. Daarvoor heeft zij participatiebeleid voor het ruimtelijk domein vastgesteld en werkt ze aan de opgave ‘Samenwerken met de stad’.
	Luchtkwaliteit	Extra aandacht voor een gezonde luchtkwaliteit door zo spoedig mogelijk te voldoen aan de recente WHO-advieswaarden.	In 4.3.3.2 is opgenomen: “Op termijn streven we ernaar om te voldoen aan de recente WHO-advieswaarden.” Daarmee wordt in voldoende mate voldaan aan het advies.

3. RegenboogRaad Nijmegen			
Datum	**Trefwoorden**	**Adviezen**	**Reactie college**
14 mei 2025	Waarborg centrale, veilige en toegankelijke ontmoetingsplekken	Creëer en bescherm wijkoverstijgende, laagdrempelige en veilige plekken waar kwetsbare groepen elkaar kunnen ontmoeten, steun kunnen vinden en zichzelf kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld Het Roze Huis Regio Nijmegen. Dit is	We verankeren dit steviger in de omgevingsvisie. **Bij 4.3.5 voegen we het belang van veilige en toegankelijke ontmoetingsplekken waar iedereen zich welkom voelt, toe aan de tekst.**

		essentieel voor sociale cohesie en het welzijn van minderheden in een verdichte stad. Het huidige Coalitieakkoord ‘Ons Nijmegen, stad van iedereen’ benadrukt het belang van een inclusieve stad waar iedereen zich thuis en veilig voelt, en waar inwoners mogen meedenken over de inrichting van hun leefomgeving. De openbare ruimte moet sociaal, veilig en toegankelijk zijn voor iedereen.	Als gemeente Nijmegen vinden we het belangrijk dat er voor iedereen ruimte is. Het wordt steeds belangrijker om met elkaar in gesprek te gaan en blijven en om de verbinding en overeenkomsten op te zoeken. We vinden het belangrijk dat we genoeg ruimte geven aan verschillende doelgroepen. Het gaat dan om feitelijk ruimte voor wonen en leven maar ook ruimte om uit te maken van de stad.
	Stimuleer participatie van kwetsbare groepen en kennispartners	Betrek kwetsbare groepen en kennispartners zoals Movisie actief bij de verdere uitwerking van de visie en het ontwerp van de openbare ruimte. Dit zorgt ervoor dat beleid aansluit bij de werkelijke behoeften en ervaringen van deze groepen. Volgens het TNO-rapport ‘De gezonde leefomgeving en sociale cohesie’ is sociale cohesie essentieel voor gezondheid en leefbaarheid. Het rapport adviseert om sociale cohesie structureel mee te nemen in ruimtelijk beleid en ontwerp, en benadrukt het belang van laagdrempelige, veilige ontmoetingsplekken en actieve participatie van kwetsbare groepen bij beleidsontwikkeling. Daarnaast kunt u vanzelfsprekend ook ons als RegenboogRaad Nijmegen betrekken bij de verdere uitwerking van de visie.	Het college vindt het belangrijk dat kwetsbare groepen (eventueel d.m.v. ervaringsdeskundigen) en kennispartners actief worden meegenomen in ruimtelijk beleid. Om zo de leef- en beleefwereld van deze groepen goed mee te kunnen nemen en beleid aan te laten sluiten bij de werkelijke behoeften van deze inwoners. Daarvoor heeft zij participatiebeleid voor het ruimtelijk domein vastgesteld en werkt ze aan de opgave ‘Samenwerken met de stad’. We hebben in de ontwerp-omgevingsvisie veel aandacht voor ontmoeten, verbinden en sociale cohesie. Dit komt terug in het hoofdstuk 4.3 Sociale en gezonde stad. Binnen verschillende projecten vanuit het beleidsdomein gezonde leefomgeving wordt actief gewerkt aan het betrekken van inwoners. We zullen verkennen hoe we dit breder door kunnen trekken binnen het ruimtelijk domein.
	Inclusieve en sociale stad concreet maken	De uitgangspunten van de Omgevingsvisie en het coalitieakkoord bieden een breed fundament voor een	Het college onderschrijft het belang om oog te hebben voor kwetsbare Nijmegenaren en te werken aan steeds verdere

		inclusieve en sociale stad. Wij vragen u deze ambities concreet te maken door bij elke verdere uitwerking van de visie structureel en expliciet oog te hebben voor álle kwetsbare Nijmegenaren. Alleen door hun positie steeds voorop te stellen en ruimte te bieden aan ontmoeting, veiligheid en participatie, kan Nijmegen zich ontwikkelen tot een stad waar iedereen zich thuis, gezien en veilig voelt – ook als we dichter op elkaar gaan leven.	concretisering van de ambities uit de omgevingsvisie. Zo werken we ook aan een verdere uitwerking van het begrip ruimtelijke rechtvaardigheid. We streven naar een eerlijke fysieke inrichting van de ruimte die bijdraagt aan kansengelijkheid. Voldoende aandacht voor kwetsbare groepen en hun positie is hier inherent onderdeel van.

4. Kleurrijk Samenleven Nijmegen			
Datum	**Trefwoorden**	**Adviezen**	**Reactie college**
15 mei 2025	Wonen en huisvesting	Het advies mensen met een migratieachtergrond actief te betrekken bij enquêtes, interviews of focusgroepen. Hierdoor kan duidelijk worden welke specifieke barrières zij ervaren, bijvoorbeeld op het gebied van locatie, prijs, woningtype of sociale samenhang in de buurt. Deze inzichten kunnen vervolgens worden meegenomen in het woonbeleid, zodat het aanbod beter aansluit bij de vraag.	Nijmegen voert periodiek woonbehoefteonderzoek uit op basis van het WoonOnderzoek Nederland (WoON). Dit landelijke onderzoek houdt rekening met de verhuiswensen van mensen met een migratieachtergrond. Het onderzoek is representatief voor de gehele bevolking, inclusief mensen met een migratieachtergrond. Per woningbouwproject loopt daarnaast altijd een apart participatietraject.
		Het advies op te treden tegen discriminatie op de woningmarkt door actief te handhaven op gelijke behandeling, samen te werken met woningcorporaties en makelaars, en door bewustwordingscampagnes te organiseren. Daarnaast begeleiding en voorlichting aan nieuwkomers en statushouders te geven om hen wegwijs te maken in het Nederlandse systeem van	Nijmegen kent een meldpunt in het kader van de wet goed verhuurderschap. Hier kunnen inwoners die te maken hebben met discriminatie op de woningmarkt een melding maken. Op basis van deze meldingen kan de gemeente handhavend optreden. Daarnaast kent Nijmegen een algemeen discriminatie meldpunt bij Stichting Vizier. Hier kunnen inwoners die te maken krijgen met discriminatie,

		woningtoewijzing, inschrijving en huurcontracten, zodat zij beter in staat zijn zelfstandig een passende woning te vinden	ook buiten de woningmarkt om, ondersteund worden, geadviseerd worden en begeleid worden in (eventueel) te nemen vervolgstappen. In Nijmegen worden nieuwkomers/statushouders die nog in een asielzoekerscentrum (AZC) verblijven, eerst globaal geïnformeerd door hun casemanagers van het COA. Zodra zij in aanmerking komen voor huisvesting, zoeken de woningcorporaties in Nijmegen via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB) actief naar een passende woning. Nadat een woning is toegewezen begeleid Vluchtelingenwerk de statushouder(s) bij de administratieve zaken rondom de huisvesting.
		Het advies actief in te zetten op gemengde wijken door ruimte te maken voor starterswoningen en sociale woningbouw in financieel daadkrachtige wijken en duurdere woningen te laten realiseren in minder sterke wijken.	In de omgevingsvisie wordt ingezet op gemengde wijken. Deze inzet, een gevarieerd woningaanbod en spreiding van woonruimte voor aandachtsgroepen zijn ook terug te vinden in de Nijmeegse Woonagenda en Woonzorgvisie. Bij nieuwe woningbouwinitiatieven is het uitgangspunt dat er minimaal 30% sociale huurwoningen en 10% goedkope koop en maximaal 27% middeldure huur en betaalbare koop en 33% vrije sector huur en/of koop wordt gerealiseerd. Hiervan kan worden afgeweken indien dit leidt tot een betere mix of menging in de buurt of als het zorgt voor vergroting van betaalbaarheidscategorieën of de huisvestingmogelijkheden van aandachtsgroepen waarvoor nog onvoldoende plannen zijn.

	Zorg en vergrijzing	Het advies in te zetten op toegankelijke zorgvoorzieningen en bieden van ondersteuning voor mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.	We doen dit daarom al en werken samen met maatschappelijke partners aan toegankelijke zorgvoorzieningen. Er is speciale aandacht voor kwetsbare doelgroepen. We passen dit daarom niet aan in de tekst. Het tweede advies (ondersteuning mantelzorgers) nemen we mee in de uitvoeringsagenda mantelzorg die eind 2025 wordt behandeld in het college. Hierin hebben we aandacht voor ondersteuning van mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.
	Mobiliteit en bereikbaarheid	Het advies informatie over openbaar vervoer, fietsen en andere vervoersmiddelen in meerdere talen aan te bieden en uitleg te geven over het gebruik ervan, waardoor de drempel om deel te nemen aan het verkeer verlaagd wordt. Dit vergroot hun zelfstandigheid en mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk leven	Dit advies nemen wij ter harte, maar wordt niet opgenomen in de omgevingsvisie. We zijn bezig met een aanpak op mobiliteitsongelijkheid. We gaan flyers over de verschillende mobiliteitsmogelijkheden in verschillende talen aanbieden via de Stips.
		Het advies gerichte voorlichting, bijvoorbeeld via fietslessen of informatiemateriaal, te geven zodat mensen met een migratieachtergrond gestimuleerd worden om vaker de fiets te gebruiken. Dit draagt bij aan hun mobiliteit, gezondheid en integratie in de samenleving	Dit advies nemen wij ter harte, maar wordt niet opgenomen in de omgevingsvisie. In de uitwerkrichtingen voor mobiliteitsongelijkheid kijken we inderdaad naar het uitbreiden van de fietsuitgifte en ook van de fietslessen. We gaan hierop inzetten, maar kunnen nog niet aangeven wanneer dit gaat gebeuren. We werken hierin namelijk graag samen met partners uit de stad, zoals het huis van compassie en Met een fiets doe je mee. We gaan hier met

			hen over in gesprek. Het huis van compassie, Met een fiets doe je mee en ook de fietslessen kunnen wel nu al gevonden worden voor mensen met een migratieachtergrond.
	Participatie en betrokkenheid	Het advies mensen met een migratieachtergrond te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid, bijvoorbeeld via klankbordgroepen, participatietrajecten of wijkbijeenkomsten, zodat hun stem gehoord wordt en hun ervaringen en ideeën meegenomen worden.	We nemen dit mee in de actualisering van de omgevingsvisie. Daarin werken we het begrip ruimtelijke rechtvaardigheid verder uit. Dit gaat ook over het meenemen van ongehoorde stemmen in ruimtelijk beleid, zoals inwoners met een migratieachtergrond.
		Het advies om een loket of 'Stip' te organiseren in het Stadhuis. Voor veel nieuwkomers, maar ook al langer gevestigde inwoners, is het Stadhuis vaak de eerste locatie als men denkt aan een fysieke locatie om informatie op te vragen	Het stadhuis heeft op deze wijze geen publieksfunctie. De gemeentelijke publieksfuncties zijn gesitueerd in de Stadswinkel. Ook daar is het vaak al druk en is het niet wenselijk aanvullende dienstverlening in de vorm van een stip/algemeen loket toe te voegen. Aan de balie kan laagdrempelig worden doorverwezen naar bijvoorbeeld Stip centrum (Ganzenheuvel).
	Sociale cohesie en leefbaarheid	Het advies te investeren in buurthuizen, sportverenigingen, culturele evenementen en andere initiatieven waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zodat wederzijds begrip en samenwerking vergroot wordt.	Het college vindt het belangrijk dat inwoners elkaar op verschillende manieren en op diverse plekken in de stad kunnen ontmoeten. Ontmoeten komt daarom herhaaldelijk terug in de ontwerp-omgevingsvisie. We maken ontmoeting mogelijk op verschillende plekken waaronder buurthuizen en sportaccommodaties. Daar wordt al in geïnvesteerd. Per gebied kunnen we kijken of iets extra's nodig is (vraag is of we dit op willen nemen).

		Het advies aandacht te hebben voor discriminatie en inclusie.	We geven bij 4.3.9 (veilig en schoon) aan dat discriminatie niet past in onze stad en herhaaldelijk komen we terug op het belang van inclusiviteit.
		De meest kwetsbare wijken kennen t.o.v. de financieel daadkrachtigere wijken juist meer verdichting in de vorm van hoogbouw en geschakelde woningen, wat zorgt voor minder sociale cohesie. Het nog meer verdichten van deze wijken is ongewenst. Het advies ervoor te zorgen dat het verdichten op een eerlijke manier en verspreid over de wijken gebeurt waarbij de lasten evenredig worden verdeeld onder alle inwoners van Nijmegen.	We nemen het advies mee. Bij de groei van het aantal inwoners kijken we goed naar een eerlijke verdeling over de stad. We focussen op het beter benutten van de bestaande voorraad. De beschrijvingen van de stadskarakters geven aanknopingspunten. Als we intensiveren sluiten we altijd aan bij de woonagenda en hebben we aandacht voor een goede spreiding in woningtypen. Aan de andere kant biedt meer intensivering ook kansen voor meer en betere voorzieningen, wat de sociale cohesie en algehele leefkwaliteit kan versterken.